

Hatay

BARIŞ KÜLTÜR VE HOŞGÖRÜ KENTİ

BARIŞ, KÜLTÜR VE HOŞGÖRÜ KENTİ

HATAY

T.C.
HATAY VALİLİĞİ
2011

www.hatay.gov.tr

www.hatay.gov.tr

HATAY VALİLİĞİ YAYINLARI

YAYIN NO: 2

Hatay Valiliği
Tel: 0 326 214 62 13-14
www.hatay.gov.tr

KOORDİNASYON
Şahin BAYHAN
Vali Yardımcısı

EDİTÖR

Hüseyin ŞAHİN
Hatay İl Özel İdare Genel Sekreter Yardımcısı

HAZIRLAMA KOMİTESİ
Muaffak ÖZSOY
Hatay İl Özel İdare Genel Sekreteri
Aysun ÇAKAR ÇELENK
İl Kültür ve Turizm Müdürü

FOTOĞRAFLAR

Hakan BOYACI
Digital-art Grafik & Production Arşivinden Alınmıştır

GRAFİK TASARIM

Hakan BOYACI
Digital-art Grafik & Production, 0 326 213 39 35

BASIM

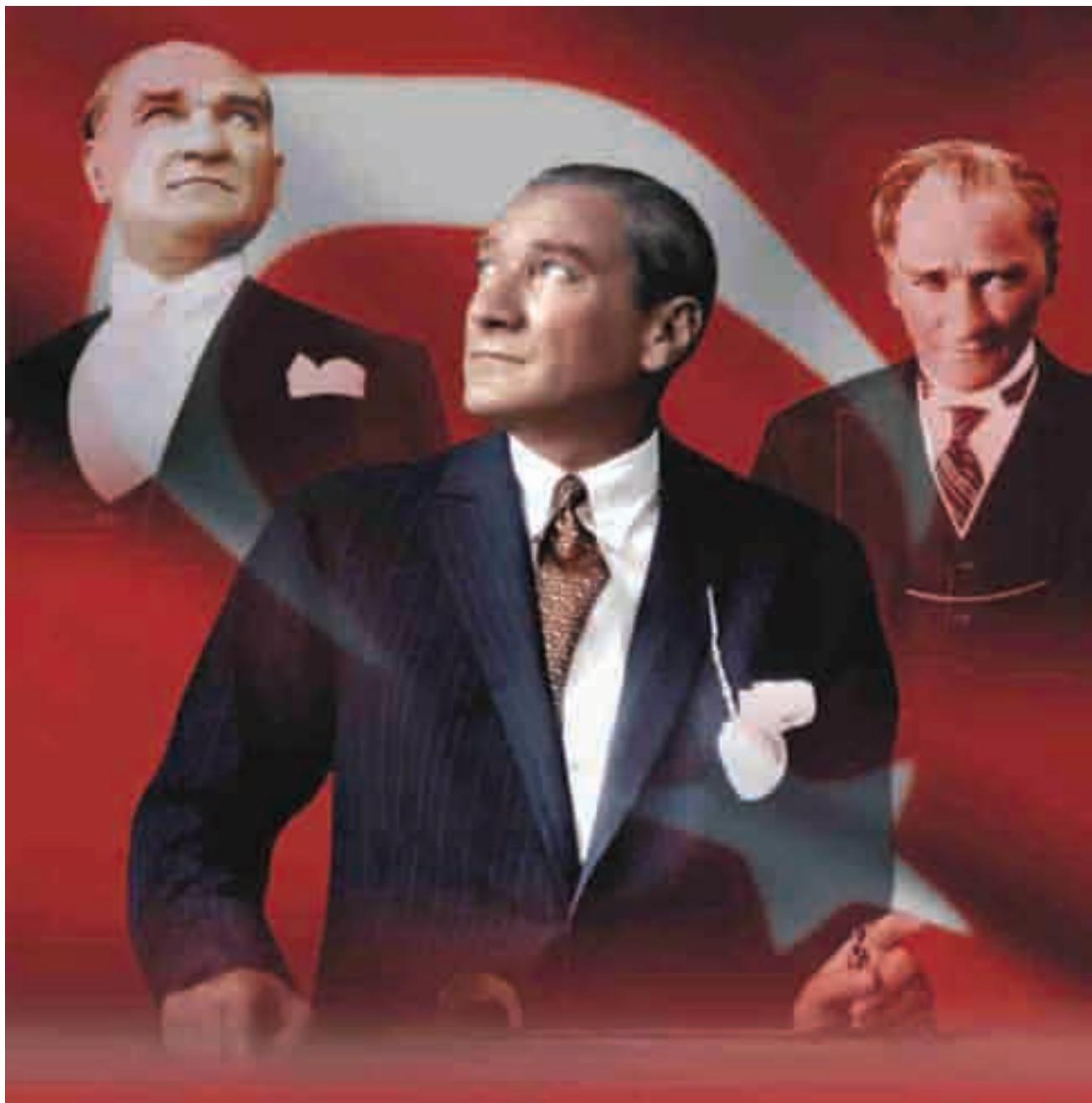
Pozitif Matbaa, Ankara
Çamlıca Mah. 145. Sk. No: 10/16 Yenimahalle / Ankara
Tel: 0312 397 00 31

Her Hakkı Saklıdır.

Hatay Valiliği'nin İzni Olmadan Yazilar İktibas Edilemez,
Çoğaltılamaz ve Kitaptaki Fotoğraflar Telif Sahibi Sanatçıdan
İzinsiz Kullanılamaz ve Çoğaltılamaz.

Ocak, 2011

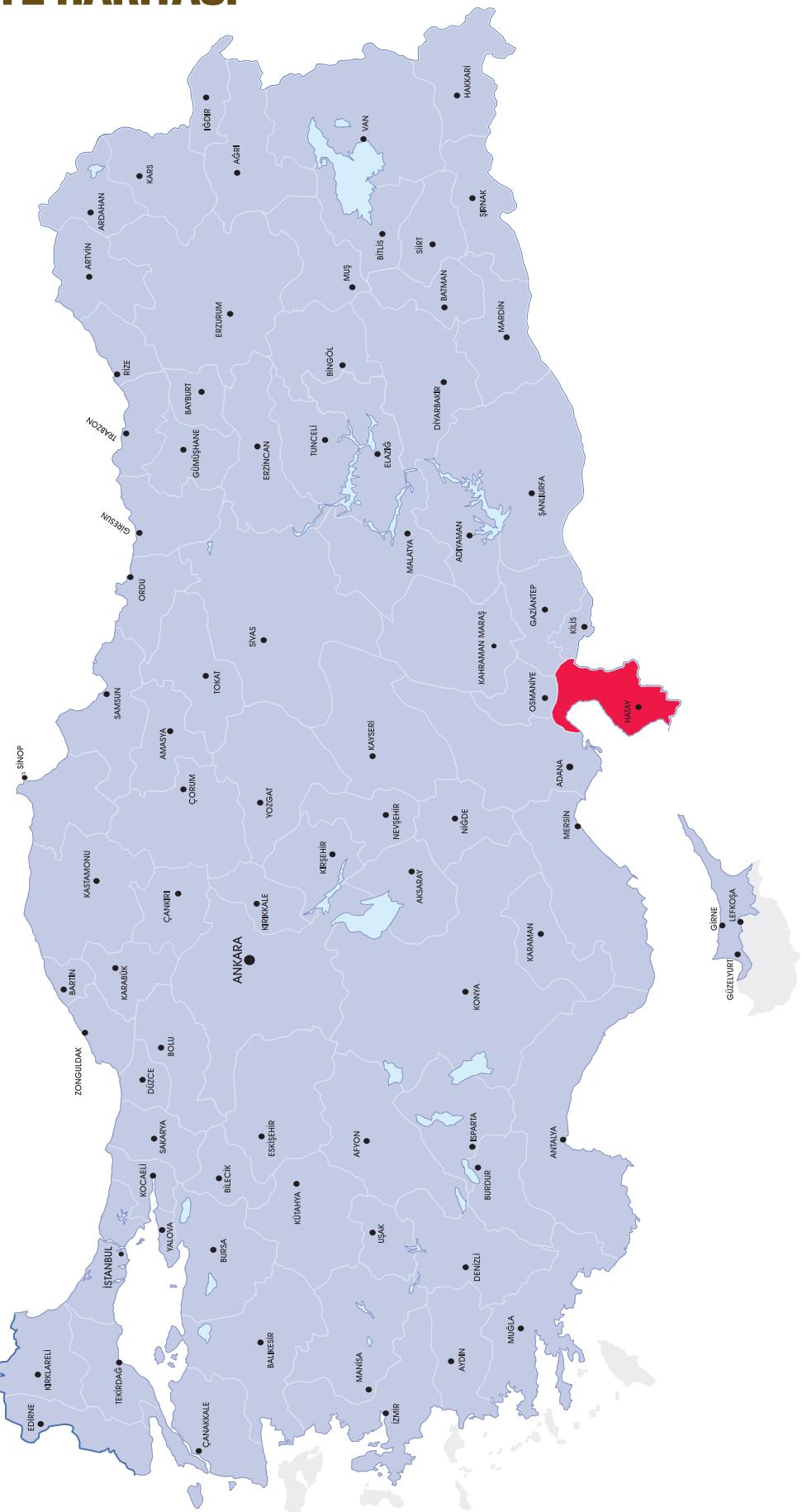
ISBN: 978-605-363-765-3

*Hatay Davası Benim
Sahsi Meselemdir*

K. Atatürk

TÜRKİYE HARİTASI

İÇİNDEKİLER

Sunuş.....	9	Samandağ Kamışından Ney'e.....	134
Kronoloji.....	15	Vakıflı Ermeni Kilisesi.....	136
Hatay'ın Tarihçesi.....	16	Tell Atçana Höyük.....	140
Antakya'nın Tarihçesi.....	18	Yenişehir Gölü.....	145
Antakya'nın Kuruluş Efsanesi.....	19	Kızlar Sarayı.....	146
Amik Ovası'nda Eski Bir Başkent: Antakya.....	21	Arsuz.....	147
Antakya Tyche'si.....	26	İssos Epifanya Harabeleri.....	150
Hatay'ın Anavatana Katılması.....	30	Kanuni Sultan Süleyman Kervansarayı.....	152
Hatay'ın Coğrafi Özellikleri.....	34	Sokollu Külliyesi.....	156
Hatay'ın Ekonomik Yapısı.....	36	Koz Kalesi.....	160
Habib-i Neccar Camii.....	44	Bakras Kalesi.....	162
Aziz Paul Antakya'da.....	50	Beyazıt-ı Bestami Makamı ve Darbışak Kalesi.....	164
St. Pierre Kilisesi.....	53	Hatay Yayıları.....	168
Haron(Cehennem Kayıkçısı).....	58	Eski Antakya Evleri.....	174
Antakya Surları.....	60	Geleneksel El Sanatları.....	191
Havra.....	66	Asfuroğlu Antik Cam Evi.....	198
Ortodoks Kilisesi.....	67	Hatay Aba Güreşi.....	206
Katolik Kilisesi.....	68	Hatay Mutfağı.....	210
Antakya Ulu Camii.....	72	Antakya Künefesi.....	218
Hatay Arkeoloji Müzesi.....	77	Antakya Uzun Çarşı.....	220
Harbiye.....	102	Mehmet Akif Ersoy Hatay'da.....	228
Su Yolları.....	106	Hatay Türküleri ve Medeniyetler Korosu.....	230
Samandağ Çevlik.....	110	Bir Zamanlar Antakya.....	232
Titus Vespasianus Tüneli.....	120	Hatay'ın İlçeleri.....	237
Kaya Mezarları.....	122	Görmeden Dönme-Festivaller.....	268
Samandağ Hz. Hızır Makamı.....	126	Fotoğraflarla Hatay.....	271
Hıdırbey Asırlık Çınar Ağacı.....	128	Kaynakça.....	287
Barlaam Manastırı-Dor Mabedi.....	130	Hatay Turizm Haritası.....	288
St. Simeon Manastırı.....	132		

XPIHE IC

SUNUŞ

Hatay'ın turizm potansiyeli, başka pek çok yerle mukayese edilemeyecek kadar zengindir. Yörenin turizm potansiyelini besleyen kültürel değerler, alabildiğine yoğun ve genişir. Atatürk'ün ismini verdiği Hatay'da, tarihin ilk izleri Samandağ ilçesinde görülür. Çevlik-Kanal mağarasında, M.O. 40.000-11.000 yılları arasında tarihlenen üst Paleolitik döneme ait araçlar ve insan kalıntılarında Homo Sapiens Çevlikensis'ten kemikler bulunmuştur. Bu kadar eski bir geçmişi olan bu yerleşim merkezinin, hiç şüphesiz insanlığa engin hizmetler sunmuş olması pek tabiidir.

Tarihte sözü edilen yirmi üç medeniyetin on üçünün izlerini bu bölgede görmek mümkündür. Bu da Hatay'ın medeniyetler yönünden çok köklü, çok zengin bir potansiyele sahip olduğunu göstermektedir.

Anadolu'nun en eski yerleşim yerlerinden birisi olan Hatay, değişik kültürlerin merkezi olmuş, çeşitli medeniyetlerin ve imparatorlukların yerleşim alanı haline gelmiştir. Burada Paleolitik, Neolitik, Kalkolitik Dönemler, Tunç Çağları, Hittit Prenslikleri dönemi yaşamıştır. Sonra Asurlar, Persler egemen olmuşlar, Büyük İskender ve Seleukos İmparatorluğu, Romalılar, Bizanslılar, İslam Uygarlıkları Dönemi, Selçuklular, Memluklular ve Osmanlı dönemi yaşamış, nihayet Türkiye Cumhuriyeti dönemine gelinmiştir.

İkliminin ve toprağının verimli olmasının yanında Anadolu'yu Suriye ve Ortadoğu'ya bağlayan yolların kavşak noktasında olması, ve tarihi İpek Yolu üzerinde bulunması yöreye ayrı bir önem katmıştır. Yöre; kutsal metinlere, tarih kitaplarına konu olmuş ve birçok önemli olaylara tanıklık etmiştir.

Yaylaları, kıyıları, zengin mutfağı, inanç ve kültür farklılıklarını bu yöreye derinlik kazandırılmış, cazibe merkezi haline getirmiş ve turizm organizatörlerinin dikkatini çekmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı; kültürel ve doğal turizm değerleri açısından zengin olan ilimizin, çekim noktası haline getirilmesini öngörmüş, bu bağlamda ilimizle beraber 15 ilde kültür turizmini canlandırarak **“Marka Kültür Kentleri”** oluşturmayı hedeflemiştir.

Hatay, tarihin derinliğinden getirdiği bütün bu zenginliğe sahip olmanın yanında, **“İnanç Turizmi”** ile de öne çıkmış bir ilimizdir.

Anlatmakla bitiremeyeceğimiz Hatay'ın zenginlikleri hakkında hazırlanan bu kitabı, ilgilenenlerin faydalanaçağı bir çalışma olarak beğenilerinize sunar, kitabın hazırlanmasında emeği geçen arkadaşlarına teşekkür ederim.

M. Celalettin LEKESİZ
Hatay Valisi

Asi Nehri Üzerindeki Antakya

180⁰ Panoramik Fotoğraf ©panoramik.com

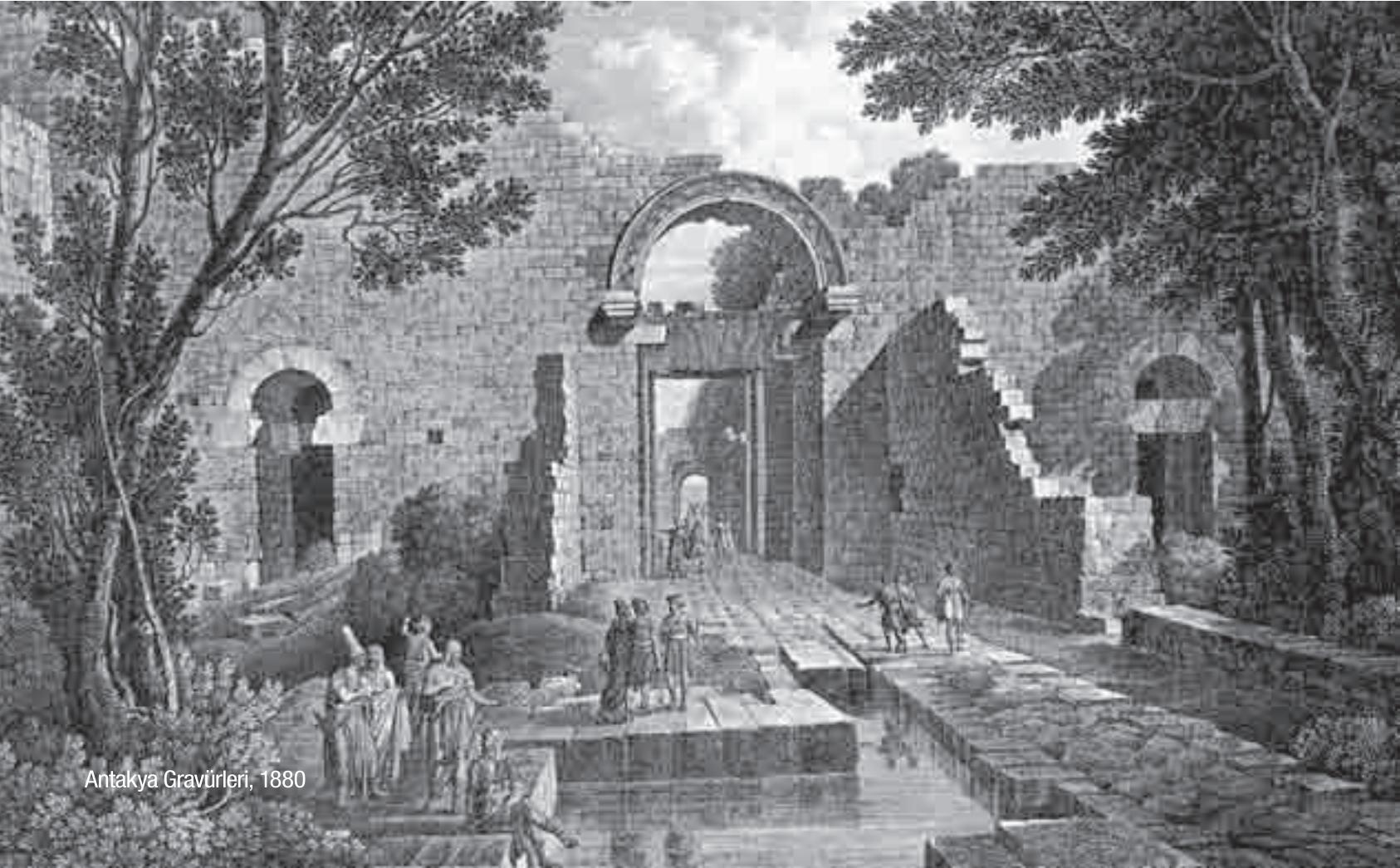
Habib-i Neccar Dağı'ndan Antakya

180° Panoramik Fotoğraf

*Roma Döneminde
Antalyanın Kapıları*

HATAY'IN TARİHİ KRONOLOJİSİ

M. Ö. 4500 – 3000	Prototigres kavminin hicreti ve yerleşmesi.
M. Ö. 3000 – 2500	Akad Dönemi.
M. Ö. 2500 – 2200	Üçüncü Ur hanedanı Dönemi ve Sümerler.
M. Ö. 2200 – 1750	Subarlar ve Hamurabi Dönemi.
M. Ö. 1750 – 1720	İnkita Dönemi.
M. Ö. 1595	İlk Hittit Devleti.
M. Ö. 1595 – 1483	Mısırlıların istilası.
M. Ö. 1483 – 1370	Hurri Dönemi.
M. Ö. 1370 – 1190	Hittit İmparatorluğu.
M. Ö. 1190 – 1110	Hittit Prensliklerin teşekkülü.
M. Ö. 1110 – 841	Hatay'da merkezi Kanula olan Hatina Eti Prensliği.
M. Ö. 841 – 626	Asuri hakimiyeti.
M. Ö. 626 – 538	İkinci Babil Dönemi.
M. Ö. 538 – 333	Pers Dönemi.
M. Ö. 333	İskender istilası.
M. Ö. 333 – 312	İskender'in kumandanlarından Antigon'un idaresi.
M. Ö. 312 – 64	Selevkoslar Dönemi.
M. Ö. 83 – 69	Ermeni kralı Tigrane'ın idaresi.
M. Ö. 64 – M.S.396	Roma Dönemi.
M. S. 396 – 638	Bizans Dönemi.
M. S. 638 – 878	Emevi ve Abbasi halifeleri.
M. S. 878 – 904	Koloniler idaresi.
M. S. 904 – 965	Abbasi halifeleri.
M. S. 965 – 1085	Bizans Dönemi.
M. S. 1085 – 1098	Selçukiler.
M. S. 1098 – 1268	Frank idaresi.
M. S. 1268 – 1526	Memlük Devleti Egemenliği
M. S. 1526 – 1918	Ottoman idaresi.
M. S. 1918 – 1938	Fransız istilası.
M. S. 1938 – 1939	Hatay Devleti.
M. S. 1939	Anavatan'a ilhak.

HATAY'IN TARİHÇESİ

Değişik ulusların ve kültürlerin merkezi olan Hatay'ın öyküsü Paleolitik Dönem ile başlar. Toprağının bereketi, ikliminin yaşama koşullarına uygun olması burayı çağlar boyunca tercih edilen, uğruna savaşlar verilen bir yerleşim merkezi haline getirmiştir. Hatay'ın bilinen en eski yerlileri "prototigrisler"dir. Hatay'da uygarlık tohumunu atan bu kavmin M.Ö. 3000'in ilk yarısında Akatlار'ın yönetimi altına girdiğini görüyoruz. Daha sonra M.Ö. 2000'de Amik Ovası Subar Hurrilerin istilasına uğrar. Bunlardan merkezi Halep olan Yamhat Krallığı bütün ovaya hakim bulunmaktadır.

M.Ö. 17. yy.'nın sonuna doğru Hititler, Anadolu'dan güneye doğru yapmış oldukları akınlar sonunda Gaziantep, Halep ve Hatay Bölgesini tamamen kendi egemenlikleri altına almışlardır. 140 yıl süren Hitit hakimiyeti, batıdan gelen denizci kavmin etkisi ile son bulur. M.Ö. 1190'da Hitit İmparatorluğu'nuneparçalanmasından sonra Amik Ovası'nda kurulan Hitit Prenslikleri birleserek Hattina adını aldılar. Kendilerine siyasi başkent olarak Kanula (Bugünkü Çatalhöyük) şehrini seçtiler. Dünyada ilk siyasi başkent Kanula olmuştur. Böylece birleşik prenslikler M.Ö. 841'e dek bağımsızlıklarını sürdürmüştür.

Daha sonra tüm ovada Asur hakimiyeti başlar. M.Ö. 538'de Persler İisos (Bugünkü Yeşilkent-Dörtyol)'a kadar olan toprakları kendi idareleri altına alırlar. Böylece Asur hakimiyeti de son bulmuş olur. Bütün Anadolu'da görülen Pers hakimiyeti M.Ö. 300 yıllarında zayıflama gösterir. Büyük İskender'in M.Ö. 333 yıllarında Pers kralı Darius'la İisos'ta yaptığı savaşta galip gelmesi

ile Hatay'da hakimiyeti son bulur. Yakın şark tarihinin bu dönüm noktasını teşkil eden savaşın geçtiği yerde halen İisos ismini taşıyan Antik şehrin kalıntıları yer almaktadır. Kısa bir zamanda buralarda Hellenistik kültür büyük bir gelişme gösterir. İskender'in 323 tarihinde ölmesi üzerine zaptetmiş olduğu topraklar kendi generalleri arasında pay edildi. Generallerinden Babil satrabı Seleukos, Antigonos'a M.Ö. 311 yılında İssos'ta yaptığı savaşta galip gelerek Doğu Akdeniz memleketlerine sahip oldu. Bunun üzerine Akdeniz'e açılan bir limana sahip olmak için kendi adı ile söylenen, bugünkü Samandağ ilçesinin Kapısu mevkiiindeki Seleucia şehrini kurdu. Böylece limana kavuşan Seleukos şehrini geliştirdi ve Doğu Akdeniz'in önemli bir limanı haline getirdi. Krallığın başkentini Babil'den buraya nakletmek istiyordu. Seleucia şehri stratejik bakımdan başkent olmaya elverişli değildi. Başka bir yer arandı.

Gerek iklim, gerek stratejik, gerekse ticaret yollarının geçtiği, savunması kolay olan Silpius Dağı eteğinde Orontes (Asi) Irmağı kenarında kurulmuş olan küçük Antigoneia kasabası çeşitli deneme ve uzun tartışmalar sonucunda uygun bulundu.

Dafne(Harbiye) Diana mabedi ve tabii güzelliği ile ün yapmış tüm güzellikleri yanında devrin en güzel mimari örneklerini veren saray ve özel malikanelerle süslenmiştir. İşte bu devirde binaların tabanlarını mozaikle süslemek bir adet haline gelmiştir. O günlerde olduğu gibi bu

gün bile Hatay Mozaikleri dünya çapında ün yapmışlardır.

Roma İmparatorluğu'nun ikiye bölünmesi ile (M.S. 395-396) Antiochia'yı Bizanslı olarak görüyoruz.

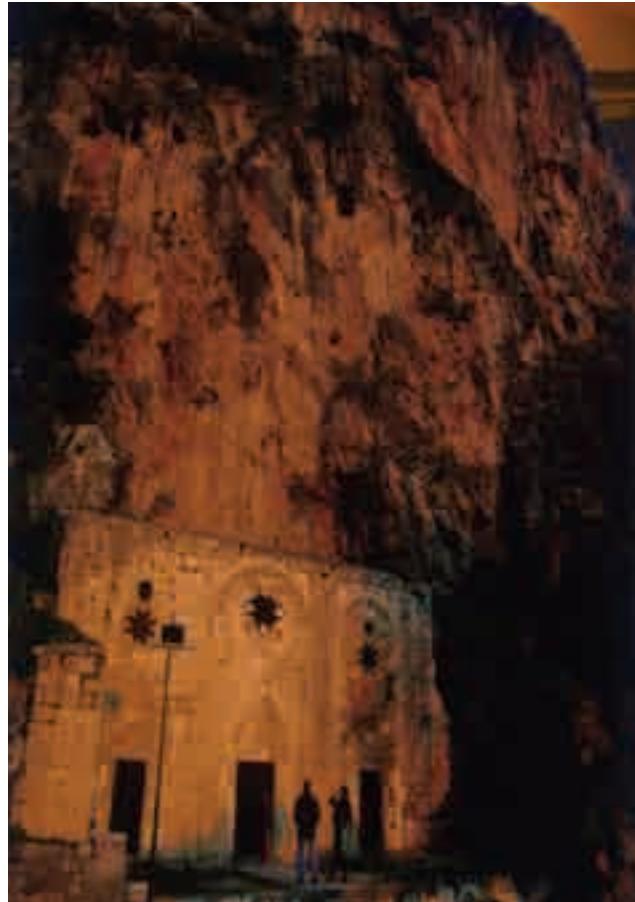
M.S. 698'de Müslüman Arapların eline geçen şehir

1097'de Haçlı kuşatmasından sonra düşer. Bundan sonra aralıklı olarak Türk Memlukluların eline geçer ve 1260'da Moğol hakimiyetine bulunur. 1516 yılında Yavuz Sultan Selim'in Mısır Seferi neticesinde Osmanlı hakimiyetine geçer.

Mondros Mütarekesinden sonra 1918 yılında İskenderun sancağı olarak Fransız birlikleri 30 Aralık 1918'de Antakya'da yönetimi ellerine almışlardır. 1938 yılına kadar süren mücadeleler sonunda 5 Temmuz 1938'de Türk askeri Hatay'a girdi. Kurulan Hatay Devleti 10 ay 26 gün sürdü. 29 Haziran 1939'da Hatay kurultayında alınan bir kararla

Hatay Türkiye Cumhuriyeti topraklarına katıldı. 23 Temmuz 1939'da Fransız askeri tüm Hatay'ı Türkiye'ye bırakarak gitmiştir.

ANTAKYA'NIN TARİHÇESİ

M.Ö. 300 yıllarında bugünkü Antakya yani antik Antiochia şehrini temeli büyük bir törenle atılır.

Seleukos krallığının başkenti olarak kurulan şehir, kısa zamanda gelişmiş, büyük bir idari, dini, ticari merkez haline gelmiştir. Seleukos Hanedanı'nın son kralı Antiochus XIII zamanında, Roma İmparatoru Pompeius, M.Ö 64 yılında Antiochia'yı Roma'nın bir eyaleti olarak imparatorluğa dahil etti. Şehirde büyük imar faaliyetlerine girdi. İç kale duvarları, Akropol, Amfi tiyatro, mahkeme, kaplıcalar ve su yolları yapıldı. M.Ö. 42'de Antiochia artık dünyaca tanınan, Roma ve İskenderiye ve Efes'ten sonra dünyanın 4. büyük kenti olmuştu. Tamamen surlar içine alınan kent idari bir merkezden ziyade yakın şarkın ilim, din ve ticari merkezi haline gelmiştir. İki büyük yangın, altı deprem, şehri büyük felaketlere sürüklemiştir. Bu arada çıkan veba hastalığı halkın büyük bir kısmının ölümüne neden olmuştur. Halkın hipodromda bulunduğu bir sıra vuku bulan bir depremde 250.000 kişinin öldüğü ve bu devirde Antakya'da 750.000 kişinin yaşamakta olduğu söylenmektedir. M.S. 71 yılındaki yangında şehirde-

Hz. İsa'nın ölümünden sonra havarilerinden St.Paul Antakya'ya gelerek yeni dine taraftar aramaya başlamıştır. İbadetlerini bugün St.Pierre Mağara Kilisesi adı ile bilinen mağarada sürdürmüştür. Burada yapılan büyük bir ayinle Hristiyan ismi alınmış ve bu ayinden sonra resmiyet kazanan din daha hızlı yayılmaya başlamış ve artık Antik Antiochia bir Hristiyan merkezi haline gelmiştir.

Hatay'da tescilli 170'in üzerinde arkeolojik sit alanı bulunmaktadır. Müze Müdürlüğümüzün yaptığı tespit ve tescillerle bu alanların sayısı her geçen gün artmaktadır. Antakya'da Asi Nehri ile Habib-i Neccar dağı arasındaki bölgede 3. derece Arkeolojik ve Kentsel Sit Alanı mevcuttur.

ki kütüphane, dini yapılar ve bir çok ev tamamen yanmıştır. İmparator Trajan, şehri yeniden imar etmiştir. Halen onun ismi ile söylenen 9 km'lik Harbiye'den Antakya'ya gelen su yolu onun zamanında yapılmıştır.

Trajan Su Kemerleri

ANTAKYA'NIN KURULUS EFSANESİ

Selevkos, Antakya'nın yerini seçerken tereddüte düşer. Bunun için Kel Dağı'na çıkıp Gök Tanrı Zeus'a danışmak ister. Tanrı Zeus'un ona bir mucize göstereceğine inanmaktadır. Selevkos dağ başına çıkar ve kurbanlarını keser.

O vakit kesilen kurbanların üzerinde bir kartalın uçtuğu görülür. Kartal, bir süre sonra uçtuğu kurbanların üzerine inerek, kurbanların birinden bir parça et koparır ve tekrar havalandır. Kartal bir süre uçuktan sonra ağızında taşıdığı eti bir deniz kenarına döşürür. Etin düşüğü yer şehir kurmaya elverişli olmadığı için Selevkos, bu

kez de Antigonus'un Zeus'u danışmaya gider. Antakya'da ikinci bir kartal görünür. Bu kartal da kurbandan bir parça et kopararak havalandır. Kurban etini Silpius (Habib-i Neccar) Dağı ile Orontes (Asi) Nehri arasında bir yere döşürür. Selevcos, şehrin kurulması için kartalın eti düşürdüğü yeri uygun bulur ve şehri buraya inşa ettirir. (M.Ö. 300 yılında 22 Mayıs) Şehrin temeli atılırken bir bakire kız kurban edilmiştir.

Seleukos 1. Nikator

Antakya Gravürleri, 1880

AMİK QVASI'NDA ESKİ BİR BAŞKENT ANTAKYA

Prof. Ataman DEMİR

Anadolu'nun güney kıyıları. Akdeniz'in doğusunda, Toroslar'ın güneye uzanan silsilesi Amanoslar'ın eteklerinde geniş bir ova. Ovanın kuzeyinde bir göl. Bir zamanların ünlü Amik Gölü.

Lübnan Dağları'ndan başlayanyolculuğu Samandağ sahillerinde sona eren, sanki Akdeniz'e kavuşmadı hiç acelesi yokmuş gibi kıvrıla kıvrıla, nazlı nazlı akan, ovaya hayat veren, bereket getiren bir nehir: Asi

İki yakasında ormanlar, defne ve mersin ağaçlarının oluşturduğu korular, dutluklar, envai çeşit meyvalıklar, bostanlar, bahçeler, küçük dereler.

Amanoslar'dan kopup gelen, tepelere çarpinca hızlanan, uğuldayan rüzgârin serinlettiği, yemyeşil, cennet bir vadi.

Yalçın kayalıkları, sarp uçurumları, rüzgârlı dorukları ile bütün bu peyzajı yukarılardan seyreden, kocaman bir dağın eteklerinde kurulmuş eski bir şehir, eski bir başkent:

ANTAKYA

Makedonya'dan, Hindistan'a kadar uzanan topraklar üzerinde, Helenistik Çağ'ın en büyük imparatorluğunu kurmuş olan Büyük İskender'e dayanan ilk kuruluş efsanesi.

İ.O. 323, İskender'in anî ölümü ile dağılan, parçalanan dev imparatorluk. Paylaşım kavgaları içinde, bütün Anadolu, Suriye, Mezopotamya ve İran'dan Hindistan'a kadar uzanan ülkelere, iki büçük asır egemen olmayı başarmış olan Selevkos İmparatorluğu.

Büyük İskender

Amik Ovası

AMİK OVASI'NDA ESKİ BİR BAŞKENT ANTAKYA

Imparatorluğun ve Seleukos hanedanının kurucusu Seleukos I.Nicator'un, imparatorluğunu yönetebilceği yeni bir başkent arayışı. Orontes kıyısında antik çağın ticarî ve askerî yollarının kesiştiği noktada, yeri Zeus'un işaretti ile belirlenmiş, Seleukos İmparatorluğu'nun yeni ve son başkenti: Antiochia.

Tarih: İ.O. 300 yılının Mayıs ayı.

Önceleri dağın yüksek yamaçlarında, daha sonra nehrin kıyısında, imparatorlar tarafından inşa ettirilen mabedler, anıt-heykeller, hamamlar, agoralar, köprüler, surlar ile büyüyen, güzelleşen ANTAKYA.

İ.O.64 yılında, Roma hakimiyeti ile başlayan yeni bir dönem: Antakya'nın Altın Çağı.

Perslere karşı stratejik önemi, zengin ticarî aktivitesi ve başkent olduğu yüzyillarda gördüğü itibar ve kazandığı

kimlik ile bölgenin kültür ve ticaret merkezi haline gelen kent.

Yüzbinlere ulaşan nüfusu ile, Roma ve İskenderiyede sonra imparatorluğun üçüncü büyük metropolü. Kolonadlı caddeleri, imparatorluk sarayı, hamamları, tiyatrosu, circusu (sırkı), stadyumu, mabedleri, köprüleri, kapıları, villaları, çevresindeki doğal güzellikler, ziraâ ve ticarî zenginliği ile imparatorların gözdesi haline gelmiş, imparatorluğun her yerinde sözü edilen, güzellik, zenginliği, lüks hayatı ve debdebesi ile dillere destan olmuş, Doğunun Kraliçesi Antakya.

Hıristiyanlığın yayılma dönemindeki en önemli propoganda merkezlerinden biri. Petrus ile Pavlos'un, Barnabas'ın vaazlar verdiği, İsa Mesih'e inananları takdis ettikleri, İncil-i Şerif'te adından birkaç kez söz edilen, bu öğreti mensuplarına ilk olarak burada Hıristiyan denildiği İncil'de belirtilmiş olan mukaddes kent. O çağlardan

İsos Harabeleri

günümüzde kalan, o yüzyılların şahitleri olan muhteşem mozaikler, lâhitler, sur parçaları, su kemerleri ve o çağlardaki yaşantıya ışık tutan arkeolojik bulgular.

Pers istilâları. Her el değiştirişte yaşanan katliamlar, yağmalar, yangınlar. Bu felâketler yanında, herbiri bir katastrof olan dehşetengiz depremlerin bir harabe haline getirdiği Antakya. Sona eren ikbal dönemi.

638'de Arap istilâsı ile başlayan İslâm hakimiyetine geçiş, yeni bir dönemin açılması. İslâm şehri kent kurucusunun ve İslâmî yaşantının yerleşmesi ile gelişen, değişen kent kimliği 1098-1268 arasında Haçlı Prensliği ile tekrar Hıristiyan kültürüne dönüş. 1268'de, prensliğin Memlûkler tarafından sona erdirilmesi ile başlayan ve bir daha geri dönülmeyen İslâm hakimiyeti. 1516'dan itibaren Osmanlı egemenliği. Zaman içinde değişen koşullar gereği askerî ve ticârî önemin kaybolması.

Seleucus, Roma, Bizans, Arap, Selçuklu, Haçlı, Memlûk ve Osmanlı uygarlığından kalan zengin bir kültür miras. Çok Tanrılı, Hıristiyan ve Müslüman toplumların elinde yoğrularak şekillenen bugünkü kimlik. Kuruluşundan bu yana, iyi ve kötü günlerin yaşandığı, yirmi üç asırlık inişli çıkışlı uzun bir maceranın sonunda kazanılan karakter. Üç semavî dine inanan insanların asırlarca beraber yaşadığı, özgürce ibadet ettiği, camileri, kiliseleri ve havrası ile, inançların kardeşçe yaşadığı kent:

ANTAKYA.

Arkeoloji Müzesi kadın Heykeli

Antalya'nın 1880 yılındaki görünümü

Antakya Gravürleri, Kapıcı Kümbetinden ve
Kent Mezarlığından görünüm, William Henry Bartlet, 1880

ANTAKYA TYCHE'Sİ (Şehrin Koruyucu Tanrıçası)

Samandağ ilçesi Mağaracık köyü civarında bulunan eser Roma çağına ait 8 cm boyunda bronz bir heykeldir. Tyche, Yunan mitolojisinde “Talih Tanrıçası”dır. Antakya Tyche'si şehrin kuruluş yıllarda (M.Ö. 296-293 arası) dikilen anıtların en ünlüsüdür. Euthykhides tarafından yapılan bu heykelde bir ilahe sembolü ile tabiat unsurları ahenkli bir biçimde birleştirilmiş, bu özelliğle diğer Tyche'lere örnek olmuştur. Uzun elbiseler Silpius Dağı (Habib-i Neccar Dağı)'nı temsil eden bir kaya üzerine oturmuş; ayaklarını dalgalar arasında çakan nehir ilahı Orontes (Asi Nehri) üzerine koymuş şekilde gösterilen Tyche'nin ba-

şındaki küçük kulelerle süslenmiş taç şehir surlarının, elindeki başaklar bolluk ve bereketin sembolüdür. Halkın işlerine nezareت etmekle görevli olan “İyi Talih Tanrıçası” olarak düşünülen heykel, zamanla sembol olmaktan çıkıp şehrin koruyucu tanrıçası halini aldı. Dört sütun üzerinde du-na dikilmiş Vatikan'da, Müzesi'nde kopyaları

ran bir taş örtü altı- olan heykelin bugün Louvre'da, Worcester mermer ve bronz bulunmaktadır.

Antakya'dan Çıkarılan Diğer Tyche Heykelleri

-Paris Louvre Müzesi,
16.5 cm Bronz Tyche Heykeli

Antakya'dan Çıkarılan Diğer Tyche Heykelleri →

-Worcester Sanat Müzesi, 17.2 cm
Bronz üzeri Altın İşleme Tyche Heykeli

-Vatikan'da Bulunan
Mermer Tyche Heykeli

-Hatay Arkeoloji Müzesi, 8 cm Bronz Tyche Heykeli

Halil-i Neccar Dağı'ndan Antalya Panoraması

180° Panoramik Fotoğraf

HATAY MESELESİ VE HATAY'IN ANAVATANA KATILMASI

20 Ekim 1921'de imzalanan Ankara Antlaşması ile Suriye'yi işgal altında bulunduran Fransa ile savaş sona eriyor, Türkiye ile Suriye arasında İskenderun Körfezi'nden başlayıp düz bir çizgi halinde doğuya doğru uzanan bir sınır çiziliyordu. Antlaşma ile çizilen Türkiye-Suriye sınırı Antakya-İskenderun ve havalısını Suriye sınırları içinde, Fransız idaresi altında bırakmış, o gündük şartlarda burası kurtarılamamış, ancak burada yaşayan Türklerin özerk idare altında kültürel haklara sahip olması kabul ettirilmişti. Fakat sancak halkın sıkıntılıları giderek artıyordu. Burada Fransız mandası altında "İskenderun Sancağı" adıyla özerk bir yönetim kuruldu. Nitekim 1923'te Mustafa Kemal Paşa Adana'ya geldiğinde karşısına çıkan ve "Bizi de kurtar." diye yalvaran Antakyalılara "Kırk Asırlık Türk Yurdu düşman elinde esir kalamaz." diyerek kurtuluş vaadi verdi.

1936 yılında Suriye ile Fransa arasında bir antlaşma imzalandı. Fransa antlaşmaya uymayarak İskenderun Sancağı'nı Suriye'ye devretti. Türkiye Hükümeti, Aralık 1936'da Milletler Cemiyeti'nden bu problemin görüşülmemesini istedi. Atatürk bu meselenin Türk milletinin en önemli konusu olduğunu Meclis kürsüsünden ilan ederek İskenderun Sancağı bölgесine "Hatay" adını verdi.

Uzun çalışmalar sonucunda Milletler Cemiyeti 27 Ocak 1937'de İskenderun Sancağı'nın bağımsız bir devlet olmasını kabul etti. Türk ve Fransız askeri heyetlerinin yaptığı uzun görüşmelerden sonra 5 Temmuz 1938'de Türk ordusu alayı halkın sevinç gösterileri arasında Hatay'a girdi. Yapılan seçimler sonucunda Cumhurbaşkanlığına Tayfur Sökmen seçildi. Başbakanlığa Dr. Abdurrahman Melek atandı. Devletin bayrağı Türk bayrağının hemen hemen aynısı, Milli Marşı ise Türk İstiklal Marşı idi. Böylece Hatay Devleti kurulmuş oldu.

Hatay problemine geçici bir çözüm bulunmuştur. Fakat halk ve meclis sonuçtan memnun değildi. Hatay kesin olarak anavatana katılmalıydı. Fransa ile yeniden 23 Haziran 1939'da imzalanan antlaşmaya göre Hatay Anavatana katılacaktı.

Hatay Türk Devleti Meclisi de 29 Haziran 1939'da toplanarak Türkiye'ye katılma kararını aldı. TBMM'de kabul edilen bir kanunla Hatay ili kuruldu. 23 Temmuz 1939'da idare tamamen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin oldu.

Hatay İli Adının Kaynağı

Hatay adının kaynağına ilişkin ilk bilgiler, M.O.1200'le başlayan Geç Hitit Prenslikleri dönemine aittir. Bu dönemde, Amik Ovası'ndaki Hitit Prenslikleri'nin birleşerek Hattina Krallığı adını aldıkları bilinmekte, Hatay adının da buradan geldiği sanılmaktadır. Yörenin adı Atatürk tarafından 1936 yılında verilmiştir.

Ulu Önder Ata'mızın
Dörtlöyl'a resmi olarak
ilk gelişî.
Beraberindekiler:
Kız kardeşi Makbule
Hanım,
Orgeneral Fevzi Çakmak,
Cumhurbaşkanı Genel
Sekreteri Hasan Rıza
SOYAK,
Hatay Cumhurbaşkanı
Mursaloğlu Tayfur
SÖKMEN'dir

نحوه

دستیار معاون سپاه پاسداران

Türk Askerinin Hatay'a Girişi Esnasındaki Halkın Sevinç Gösterileri

Hatay Valiliği Binası Hatay Devleti Meclisi Salonu

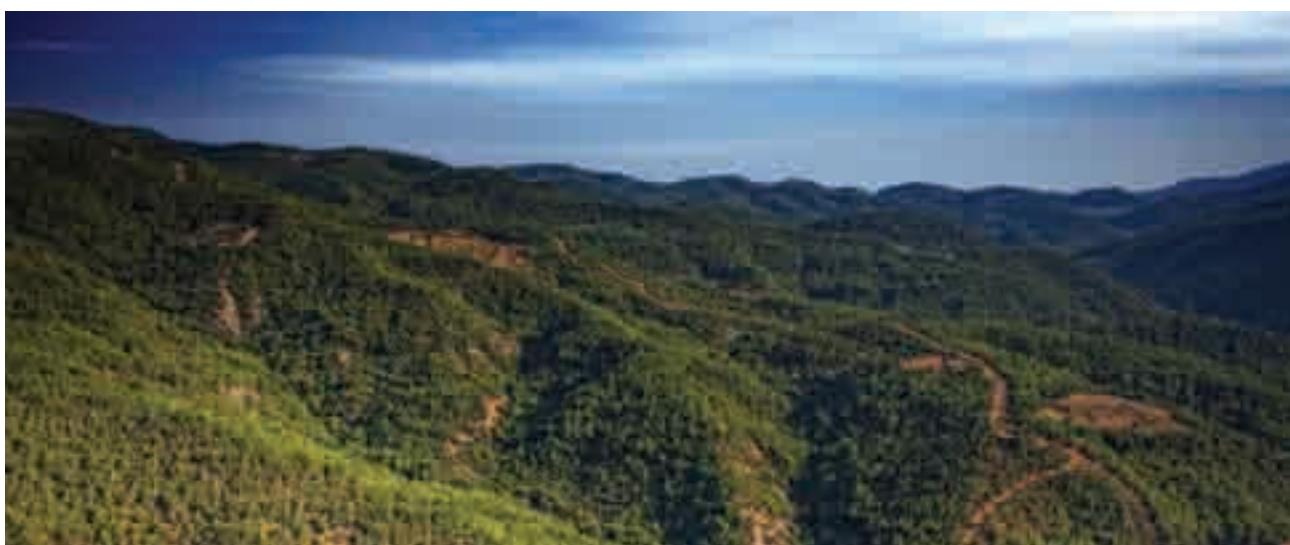
HATAY'IN COĞRAFİ ÖZELLİKLERİ

Türkiye'nin güney illerinden biri olan Hatay; Akdeniz Bölgesi sınırları içinde, İskenderun Körfezi'nin doğu kıyılarında yer alır. Hatay ili doğu ve güneyden Suriye, batıdan İskenderun Körfezi, kuzyeybatıdan Adana, kuzyeyden Osmaniye, kuzyeydoğu'dan Gaziantep, Kilis ile çevrilidir.

İl topraklarının en önemli yükseltisini kuzyey-güney hattında uzanan 180 km uzunluğundaki Amanos Dağları (Nur Dağları) oluşturur. Antakya İskenderun karayolu arasında Amanos Dağları'nın geçit veren tek noktası Belen Geçidi'dir.

Amik Ovasının orta kısımlarında yer alan Amik Gölü 1970'li yıllarda tamamen kurutulmuş ve tarıma açılmıştır. Diğer önemli göller ise Gölbaşı ve Yenişehir Gölüdür. Amik Ovası ilin en önemli düzlüğüdür; bu topraklarda tarım oldukça gelişmiştir.

Hatay'da genellikle Akdeniz iklimi egemendir. Bu nedenle yazlar sıcak, kışlar ılık ve yağlısı geçer. Ancak yükseltisi fazla olan yerlerde, dağların arka kısımlarında iklim farklılıklarları oluşur. Buralarda sıcaklık, kıyı kesimlerine göre düşer.

Amanos Dağları

Amanos Dağları doğal bitki örtüsü açısından zengindir. Bölgenin bitki örtüsünü Amanoslar ve Kel Dağı'ndaki ardıç, meşe, Halep çamı, kayın, kızılçık, kavak, çınar ormanları ile birlikte Kel Dağı'nın Akdeniz'e bakan yamaçlarında mersin, defne, kekik ve lavanta kaplı makilikler oluşturur. Ayrıca düzlük ve ovalık yerlerde Akdeniz iklim tipindeki her tür meyve ağaçları, narenciye ve kültür bitkileri yetişir. Hatay'ın en önemli akarsuyu olan Asi Nehri (Orontes) Lübnan'ın Bekaa vadisindeki kaynayan akarsuların birleşmesiyle oluşur. Suriye topraklarından geçerek ilin güneydoğu sınırlarından girer ve Samandağ yakınlarında delta oluşturarak Akdeniz'e dökülür. Asi Nehri kuzyeyden güneye doğru ters yönde aktığı için ismini bu özelliğinden almıştır.

İl merkezi Antakya olmakla beraber ilin en büyük ilçesi İskenderun'dur.

YEŞİL DENİZ KAPLUMBAĞALARI-*Chelonia mydas*

Kabuk uzunlukları 140 cm olabilir, genellikle bir tırnak bulunur ve ön bacakları yüzgeç şeklindedir. Yumurtlama dönemlerinde (Haziran-Temmuz aylarında) Samandağ sahillerine çıkarlar. Yavruların da gece yumurtadan çıkıp denize gitmeleri Ağustos-Eylül aylarında gerçekleşir.

HATAY'IN EKONOMİK YAPISI

Ilin ekonomisi çeşitli sektörlerde dayalı olarak gelişmem göstermiştir. Hatay'da tarımın önemli bir yeri olduğu kadar ticaret ve sanayide belirli bir ağırlığa sahiptir.

Dokuma – giyim, ayakkabı sanayi, orman ürünleri ve mobilya sanayi, metal ve metal eşya sanayi grubunun da il sanayisi içerisinde önemli yeri bulunmaktadır.

Yetmişli yıllarda kurulan Türkiye'nin 3. ve en büyük Demir-Çelik Fabrikası olan İskenderun Demir-Çelik Fabrikası ilin

sanayi potansiyelini geliştirmiş çelik boru, makine gibi yan sanayilerin de gelişmesini sağlamıştır.

İlkel yöntemlerle başlayan ipekli dokuma ve sabunculuk, sanayi ile birlikte gelişmeye başlamıştır. Hatay'da ipekli dokumanın yanı sıra deri üretimi de yapılmaktadır. Fazla yaygın olmamakla birlikte imal edilen deri ürünler yurt içine ve yurt dışına özellikle Ortadoğu'ya ihraç edilmektedir. Asıl olarak üretilen deriler ayakkabı

sanayisinde kullanılmaktadır. ayakkabı sanayii çok gelişmiş olup günlük 10.000 çift üretim kapasitesi ile Türkiye ihtiyacının %40'ını karşılamaktadır.

İlin önemli tarım ürünleri arasında buğday ve pamuk başta gelmektedir. Turunçgiller, meyve grubu içinde çok önemli bir yere sahip olup, üzüm, Trabzon hurması, incir, erik ilin önemli meyveleridir. Sera yetişiriciliği de giderek artış göstermektedir.

Hatay'da ihracat, ithalat ve uluslararası taşımacılık da büyük önem taşımaktadır. İthal edilen ürünlerin başında dokumaya elverişli madde ve ürünler, materyal maddeler ve bitkisel ürünler yer almaktadır. İhraç edilen ürünler arasında başta bitkisel ürünler grubu yer almaktadır. Yaş meyve-

sebze, kuru soğan, bakliyat ürünleri, zeytin ve zeytin yağı, ay çiçek yağı gibi gıda ürünlerinin yanında, konfeksiyon, ayakkabı, kereste ve mobilya ürünleri de ihraç edilmektedir.

S.Arabistan, Romanya, Rusya, Ürdün, Lübnan, Almanya, Irak, Birleşik Arap Emirlikleri, Kuveyt ihracat yapılan ülkeler arasında başta gelmektedir.

Hatay, son yıllarda taşımacılık sektöründe büyük atılımlar yapmış; taşımacı firma sayısı ve taşımacılık geliri açısından önemli bir il olarak sektörde ağırlığını koymuştur.

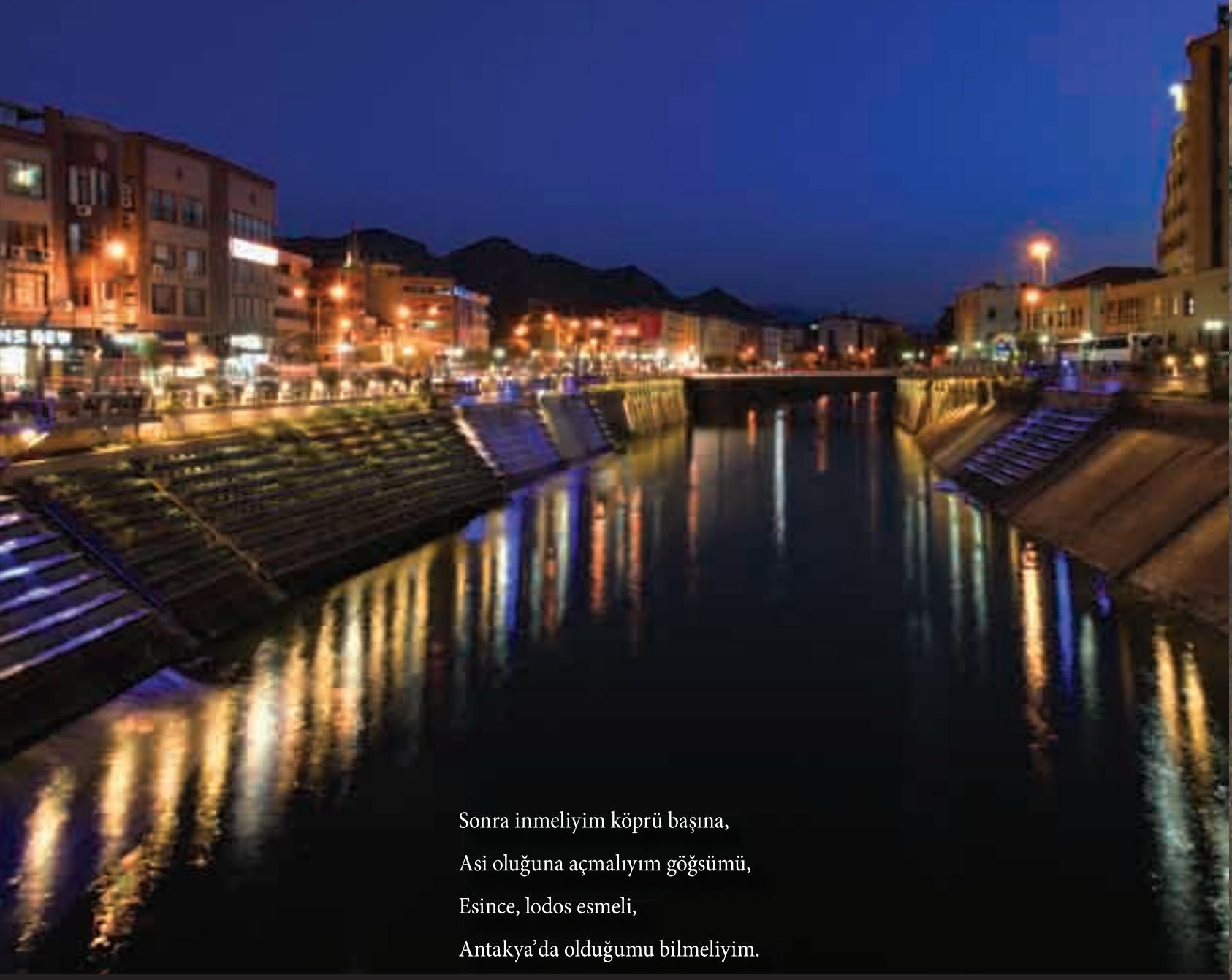
İskenderun Demir Çelik Fabrikası

Asi Nehri

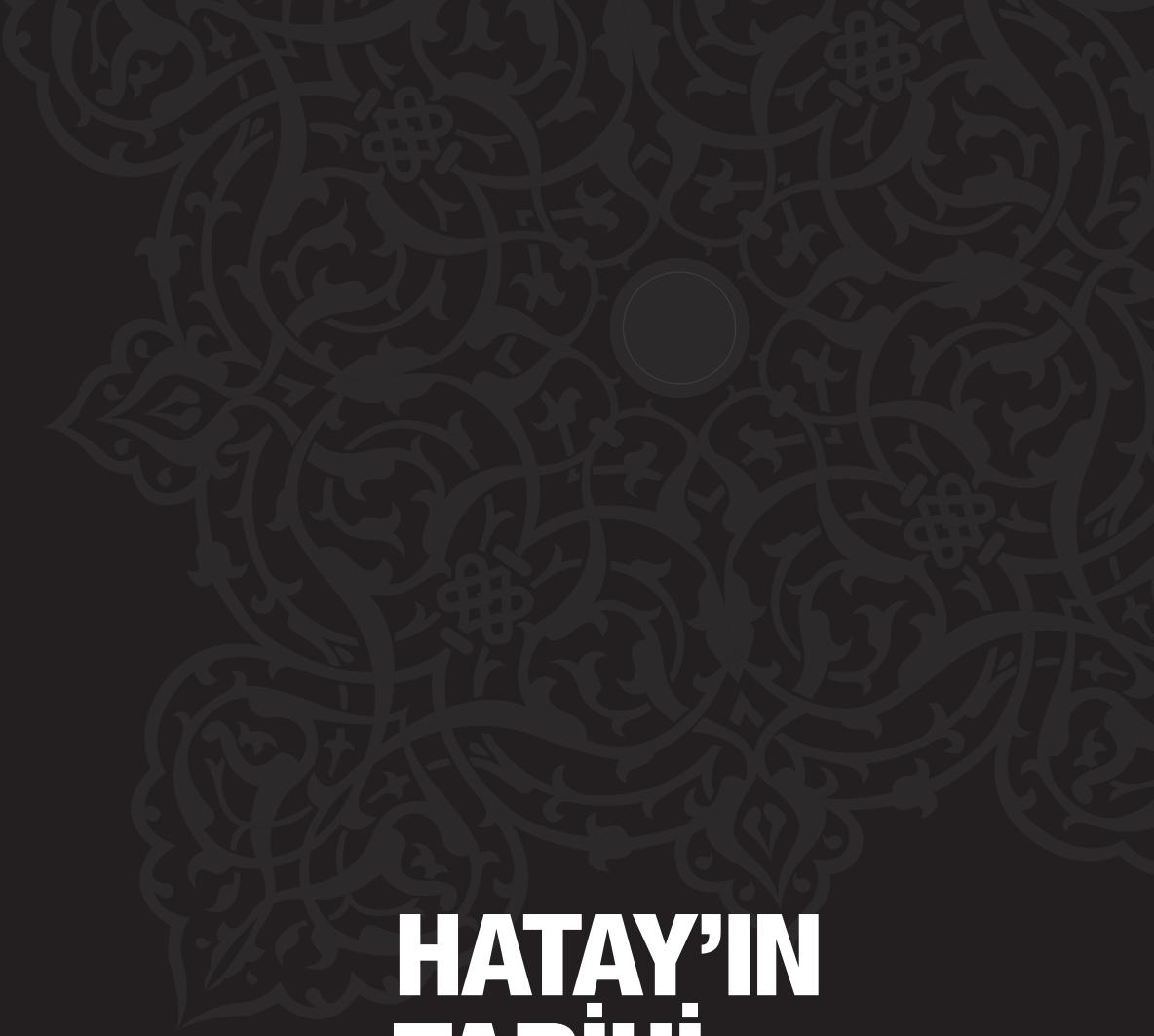
Çevresinde meyve bahçeleri, zeytin ve defne ağaçları olan Asi Nehri, yüzyıllardır bölgede yaşayan insanlara hayat kaynağı olmuştur.

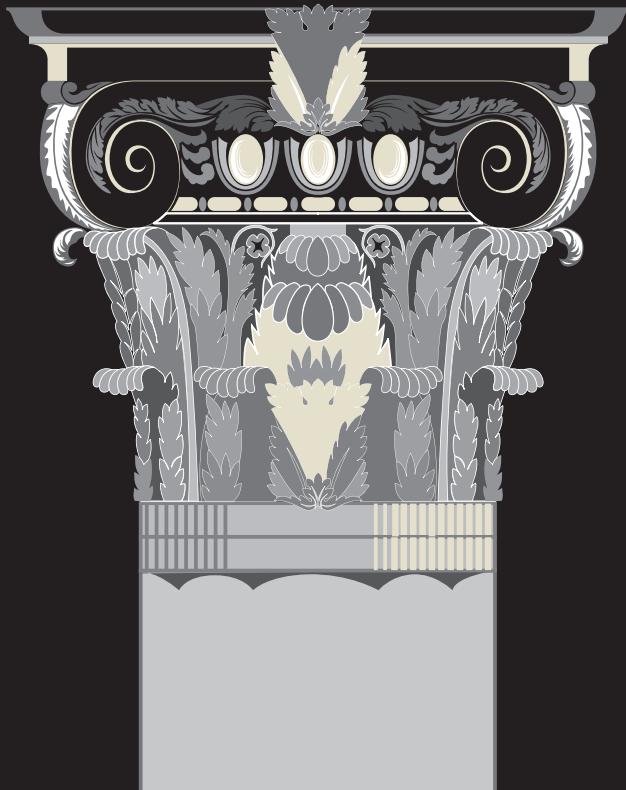
Sonra inmeliyim köprü başına,
Ası oluguna açmaliyım gögsümü,
Esince, lodos esmeli,
Antakya'da olduğumu bilmeliyim.

HATAY'IN TARİHİ TURİSTİK DEĞERLERİ

HABİB-İ NECCAR CAMİİ

Antakya

Cami, Antakya'nın 638 yılında Müslüman Arapların eline geçtiği dönemde inşa edilmişdir. Bugünkü Türkiye sınırları içinde inşa edilen ilk cami olduğu kabul edilmektedir. Kurtuluş Caddesinde bulunan cami Hz. İsa'nın havarilerine ilk inanan ve bu uğurda canını veren bir Antakyalının adını taşımaktadır.

Bu olay Kur'an-ı Kerim'de Yasin Suresi'nde geçmektedir. Caminin kuzeydoğu köşesinde yerin 4 m altında Habib-i Neccar'ın ve Şem'un Safa'nın, girişte Yuhanna ve Pavlos'un türbesi bulunmaktadır.

Etrafi medrese odaları ile çevrilidir. Cami avlusunda bulunan şadırvan 19. yy. eseridir.

Halil-i Neccar Camii

Halîl-i Neccar Camii

360° Panoramik Fotoğraf

AZİZ PAUL ANTAKYA'DA

Antakya adını Büyük İskender'in ardıllarından I. Seleucos'un babası Antiocheia'dan alır. Anadolu ve Ortadoğu arasındaki yolların kesişme noktasında olması ve stratejik konumu nedeniyle birçok Uygarlık tarafından yerleşim görmüştür. Roma İmparatorluğu'nun Roma, İskenderiye ve Efes'ten sonra gelen 4.büyük şehri Antakya, kurulduğu yerin stratejik öneminin de etkisiyle hızla gelişmiş, bu arada dinsel merkez olarak da ön plana çıkmıştır. Ancak Antakya'nın en dikkat çekici yönü farklı dinlere ev sahipliği yapmasına rağmen, bu dinler arasında hiçbir zaman çatışmaların yaşanmamasıdır. Günümüzde de üç farklı din mensubunun bir arada yaşadığı evlerin, iba-

da bulunduğu inananlar topluluğu Antakya'da ibadetlerini yapıp oruçlarını tutarken kendilerine görünen kutsal ruh, Aziz Paul ve Aziz Barnaba'nın İsa'nın adını duyurmak için görevlendirildiğini bildirmiştir. Böylece Aziz Paul'un yıllar sürecek yolculuklarından ilki başlamıştır. Buradan yolcu edilen Aziz Paul ve Aziz Barnaba M.S.49'da Antakya'nın limanı olan Samandağ (Seleucia Pieria)'dan gemiye bine-rek Kıbrıs'a geçmişlerdir. İlk yolculuğunun bitişi de Tanrı tarafından bu yolculuk için görevlendirildikleri Antakya olacaktır. Antakya'da başlayan bu ilk yolculukta Kıbrıs ve Türkiye'nin güney kıyılarını dolaşıp gittiği kentlerde öğretilerini yayan, bu arada mucizeler gösterdiği gibi bazı

det ettikleri sinagoglar, kiliseler ve camilerin ve hatta ölüm sonrası son mekanları olan mezarlарının yan yana görülebildiği Antakya, binlerce yıllık geçmişindeki dinlerin kardeşliği ilkesini halen yaşıatıyor. Aziz Paul ve inananlarının da Antakya'yı seçmelerinin nedeni belki de bu hoşgörü ve kardeşlik ilkesidir.

Antakya Aziz Paul ve Hristiyanlık açısından önemli bir kenttir. Henüz M.S. I. yüzyılda inananlar tarafından yerleşim gören, içlerinde öğreticilerin de olduğu inananlar topluluklarında tapınmaların gerçekleştirilip, oruçların tutulduğu ve öğrencilerin bulunduğu bir yerleşimdir. Hristiyanlık öğreticilerinin de yayıldığı ilk merkezlerden olan Antakya, Aziz Paul'un yolculuklarında da başlangıç noktası olmuştur. Hristiyanlığı seçmesinin üzerinden kısa bir süre geçen Aziz Paul ve Aziz Barnaba'nın da araların-

güçüklerle de karşılaşmaktan sonra yine Antakya'ya dönen Aziz Paul karşılaştığı güçüklerin kendisini yıldırmadığını aksine cesaretlendirdiğini buradaki öğrencilere "Tanrı'nın Egemenliğine, birçok sıkıntından geçerek girmemiz gerek." diyerek açıklamıştır. Aziz Paul'un ikinci yolculuğu da sonrasında öğrencilerini ziyaret edeceği Galatya ve Frigya'ya geçmeden önce yine Antakya'da sona erecektir.

Farklı dinlerin ve farklı kültürlerin izlerini görebileceğiniz Antakya'da dünyanın ilk kilisesi olan Aziz Pierre Kilisesi ile birlikte, Aziz Simeon Manastırı da bulunur. Hristiyanlık açısından oldukça önemli yeri olan Antakya, birinci derecede hac merkezi olarak ilan edilmiştir ve Kudüs'ten sonra Hristiyanlığın en kutsal kentidir. VII. yüzyılda, Hristiyanlığın beş patriklik merkezinden birisi olarak ilan edilmesi de bu kutsallığı ile ilişkilidir.

ST. PIERRE ANIT MÜZESİ

Dünyanın ilk Mağara Kilisesi

St. Paul Rölyefi- Kitap Kapağı

St. Pierre Rölyefi- Kitap Kapağı

**Hz. İsa'ya İnananlara
İlk Burada Hıristiyan Adı Verildi**

St. Pierre Kilisesi Avlu

Antakya'nın 2 km kuzey-doğusunda, Reyhanlı kara yolu üzerinde, Habib-i Neccar Dağı'nın uzantısı olan Haç (Stauris) Dağı'nın eteğindedir. 13 m uzunluğunda, 9,5 m genişliğinde ve 7 m yüksekliğinde doğal bir mağaradır.

Hz. İsa'nın ölümünden sonra havarilerinden St. Pierre Antakya'ya gelerek (M.S. I. yy'in ilk yarısında) burada telkinle-

re başlamıştır. St. Pierre Antakya'ya M.S. 29 Haziran tarihinde gelmiştir.

Hz. İsa'ya inananlara "Hıristiyan" adı ilk olarak burada verilmiştir. Dünyanın ilk mağara kilisesidir.

1983 yılında Papa VI. Paul tarafından Hıristiyanların Hacı yeri olarak kabul edilmiştir. Her yıl 29 Haziran'da St. Pierre günü (bayramı) kutlamaları yapılmaktadır.

29 Haziran St. Pierre Bayramı Törenleri

St. Pierre Kilisesesi

360° Panoramik Fotoğraf

St. Pierre Kilisesi

360° Panoramik Fotoğraf

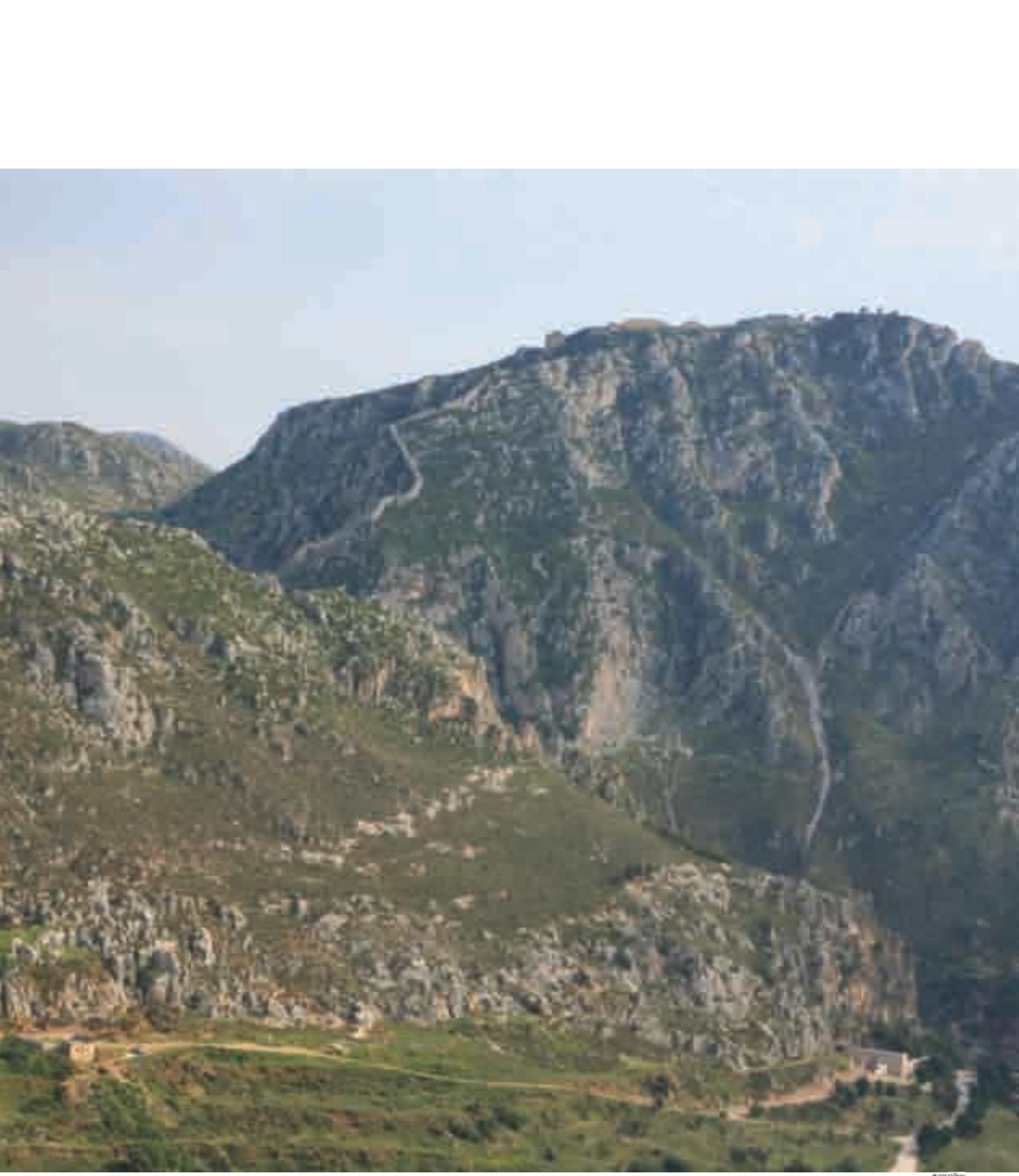
HARON (CEHENNEM KAYIKÇISI)

Antakya

St. Pierre Kilisesine 10 dk. mesafededir. Helenistik dönemde Antiochus IV Epiphanes (M.Ö.175-164) döneminden kalan bir kaya kabartması eserdir. Bu kaya kabartması eser, mitolojide “Cehennem Kayıkçısı” ola-

rak adlandırılır. I. yüzyılda İmparator Antiochus IV döneminde kentte yayılan veba salgınının durdurulması amacıyla ilahlar için yontulmaya başlanmıştır. Salgının durması ile kabartmanın yapımı yarılmıştır.

ANTAKYA SURLARI

Antakya

M.Ö. 300 yıllarında Büyük İskender'in generalerinden Seleucus I. Nikator tarafından kurulan Antakya Kalesi dünyanın önemli yapıları arasında yer alır. Sırasıyla Seleukos'lar, Romalılar, Bizanslılar, Haçlılar, Selçuklular ve Osmanlılar tarafından kullanılarak zamanımıza kadar gelebilmiştir. Antik kenti çevreleyen duvarlar İstanbul surlarından sonra, yurdumuzda en uzun surları oluşturmaktadır.

Evliya Çelebi'nin seyehatnamesinde 44.000 adım uzunluğundaki duvarların, büyük blok taşlarla örüldüğünü, çok sağlam ve sık mazgallı olduğunu, 70-80 adımda bir burç bulduğunu yazmaktadır. Buna göre duvarlar 30 km uzunluğundaydı ve 360 burç ile desteklenmişti. Burçlar beş katlıydı.

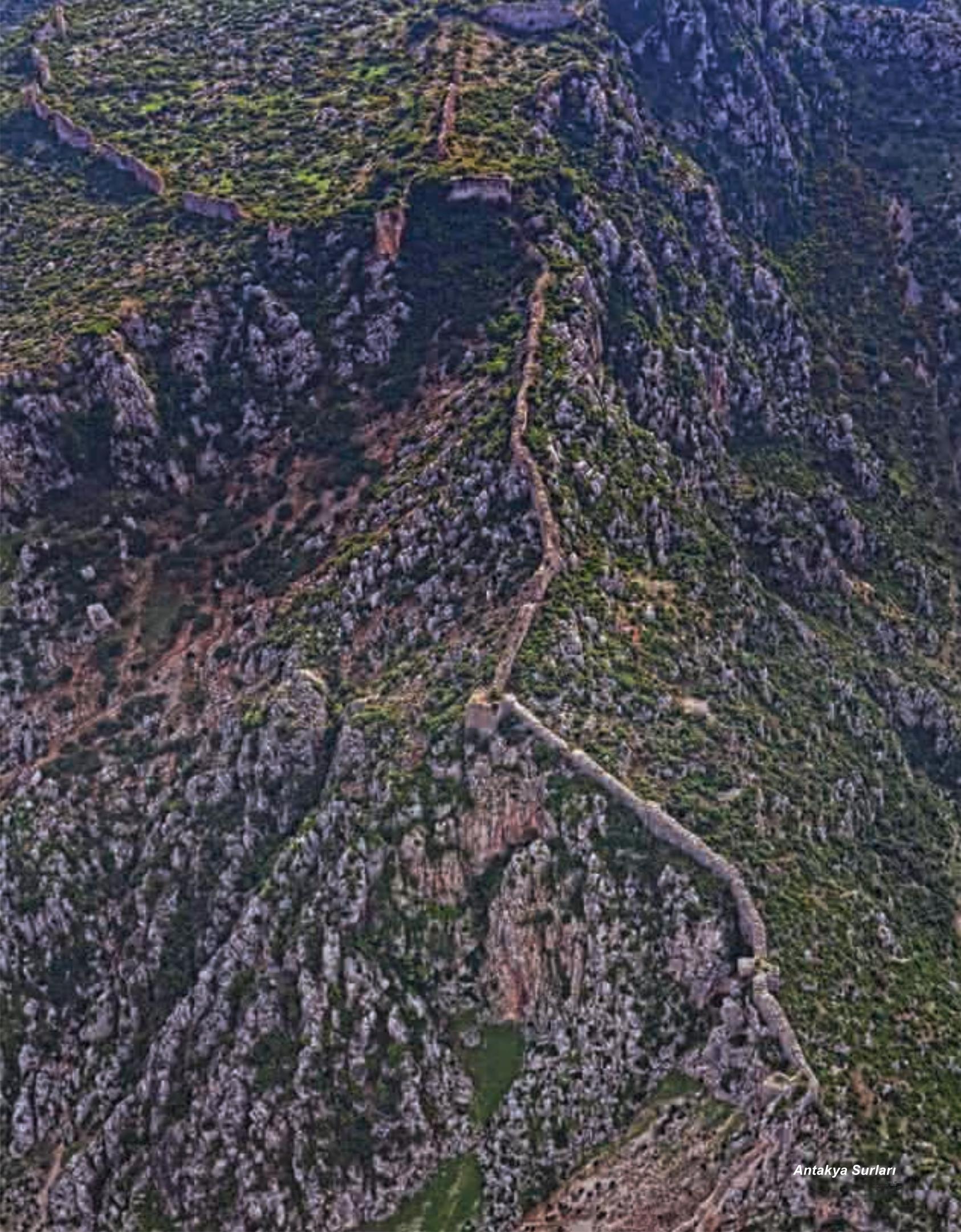
Ancak sayısız depremler ve savaşlar sonucunda harap olan kalenin bugün az bir bölümü ayakta olup, surların Habib-i Neccar Dağı yamaçlarındaki bölümü sağlamdır.

Bugün ayakta kalan duvarların büyük bir kısmı M.S. 6. yy'da Bizans İmparatoru Justinianus tarafından yaptırılmıştır.

6. yy'da Justinianus döneminde kent surlarındaki dört kapıdan en büyüğü olan Demirkapı (Halep Kapısı) Hacı-kürüş deresinden gelen sel taşkınlarını engellemek amacıyla, Şehrin giriş kapılarından birisi, Şehir Surlarının devamı ve Su kemeri olarak yapılmış ve kullanılmıştır. Günümüzde halen sağlam olarak ayakta durmaktadır.

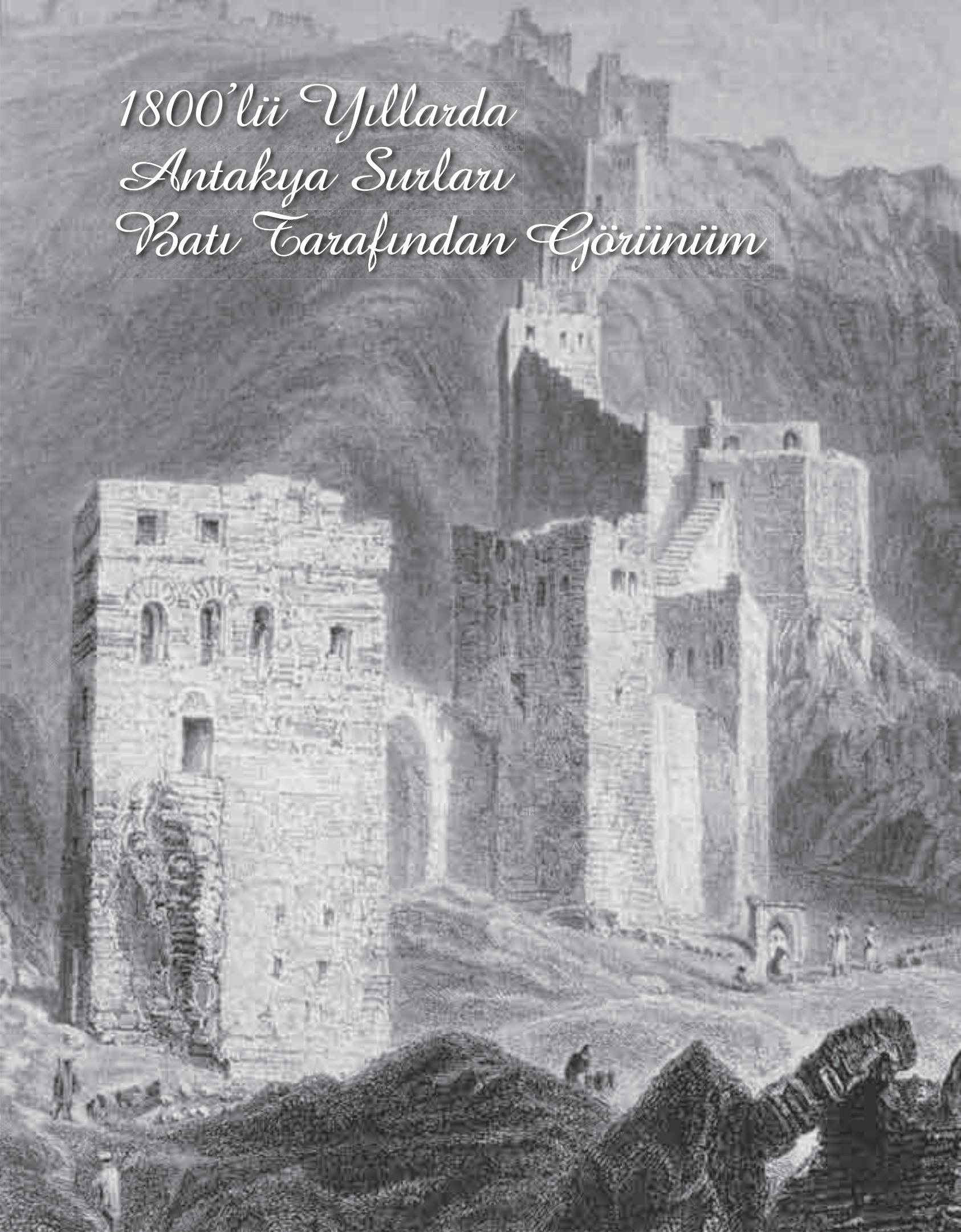

Demirkapı

Antakya Surları

*1800'lü Yıllarda
Antakya Surları
Batı Tarafından Görünüm*

Antakya Sokakları

360° Panoramik Fotoğraf

1 700 yılında, Antakya Kurtuluş Caddesi'ndeki bir bina havraya dönüştürülmüştür. Havrada bulunan mukaddes kitap "Tevrat" ceylan derisi üzere İbranice yazılmış olup, 500 yıllık bir geçmiş

sahiptir. Düzenli olarak Musevi cemaati burada ibadetlerini huzur ve güvenle yapmaktadır.

ORTODOKS KİLİSESİ

Antakya

Antakya Hürriyet Caddesi'nde bulunan kilisenin yapımına 1860 yılında başlanılmış, 1872 yılında Abdulhamit fermanı ile kurulmasına ve yardım toplanmasına izin çıkmıştır. Büyük depremin ardından

1900 yılında tekrar restore edilmiştir.

Kudüs'ten sonra en eski kilise ve Doğu Ortodoks Kiliselerinin en güzeldir.

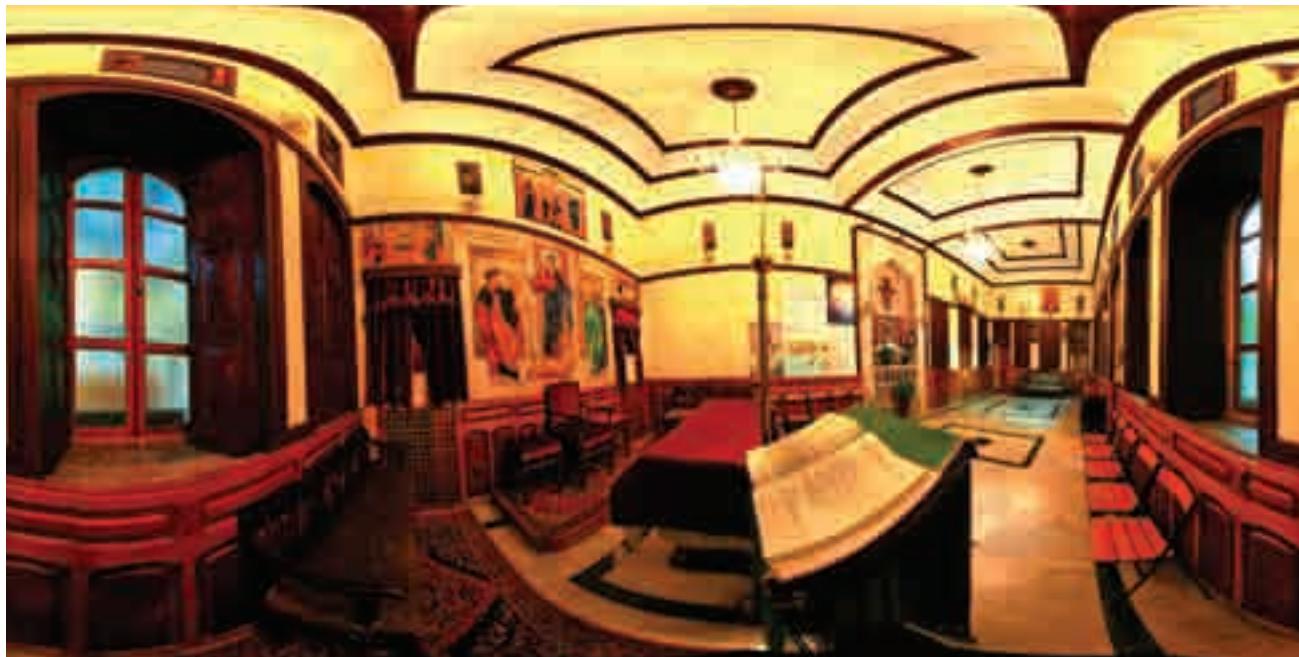
KATOLİK KİLİSESİ

Antakya

Antakya şehir merkezinde, Kurtuluş Caddesi'nde bulunmaktadır. Katolikler 600 yıl aradan sonra tekrar Antakya'ya yerleşmişlerdir.

Buraya ilk gelenler bir kilise ve Avrupalıların çocukları için bir okul açmışlar, daha sonra Antakya'ya gelen Fransız

rahipler ise buraya bir manastır kurmuşlardır. 1852 yılında dönemin padişahından bir Katolik Kilisesi kurmak için izin almışlar, birkaç yıl içinde bu kiliseyi yapmışlardır.

Katolik Kilisesi İç mekandan Görünüm

ULU CAMİİ (Sultan Selim Camii)

Antakya

Yapıldığı dönem itibarıyle Antakya'nın en eski camisi olan Ulu Camii'nin Memluk dönemi eseri olduğu sanılmaktadır. Kitabelerden, caminin ve minaresinin çeşitli dönemlerde tamir edildiği anlaşılmaktadır. Etrafında dükkanlar, odalar ve aylusunda çok güzel bir şadırvan bulunmaktadır.

HARİÇDOLU ET MARKET

FERAH

ANAKTA KUNEFİ

Antakya Ulu Camii

360° Panoramik Fotoğraf

A circular mosaic portrait of a seated figure, likely a saint or deity, set against a light beige background. The figure has a golden halo and is wearing a crown. He is dressed in a dark blue robe with gold embroidery and a red sash. He holds a large, open book in his left hand and a small object in his right hand. The entire portrait is enclosed in a double-lined circular border made of small, light-colored tiles.

CUTHPIA

**DÜNYANIN
2. BÜYÜK
MOZAİK
MÜZESİ**

**HATAY
ARKEOLOJİ
MÜZESİ**

HATAY ARKEOLOJİ MÜZESİ

Antakya

Hatay Müzesi Cumhuriyet Alanı'nda, Asi Irmağı kenarında ve köprü yakınında bulunmaktadır. Arkeoloji Müzesi'nin yapımına 1934 yılında başlanılmış, 1948 yılında ise ziyarete açılmıştır. Müze, Mozaik koleksiyonu bakımından dünyada ikinci sırada yer almaktadır.

Bünyesinde çeşitli dönemlere (prehistorik çağ, demir çağ, Helenistik, Roma, Bizans) ait Harbiye, Antakya, Atçana, Samandağ ile İskenderun'da bulunan eserler sergilenmektedir.

Hatay Arkeoloji Müzesi zengin bir koleksiyona sahip olup, Müzede 35.435 eser bulunmakta bunlardan ancak 1425 eser sergilenebilmektedir.

İmparator Başı, Hatay Arkeoloji Müzesi

Okeanus ve Tethis Mozaiği

M.S. IV. asırda yapılmıştır. Daphne (Harbiye)'de bulunmuştur. Denizin içinde ve deniz hayvanlarıyla beraber okeanus ve Tethis arkada yer almaktadır. Köşelerde yunus balığı üzerine binmiş Eros motifleri görülmektedir.

Talassa Mozaiği

M.S. V. asırda yapılmış olup Daphne (Harbiye)'de bulunmuştur.

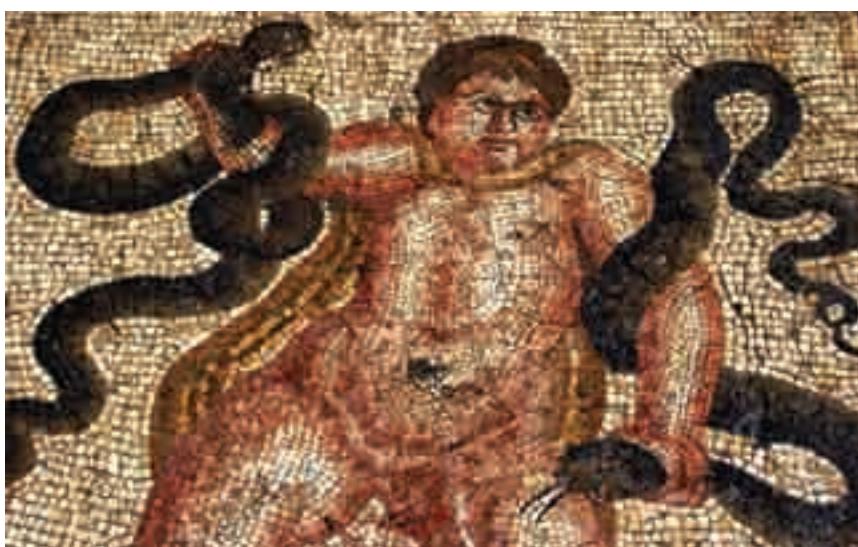
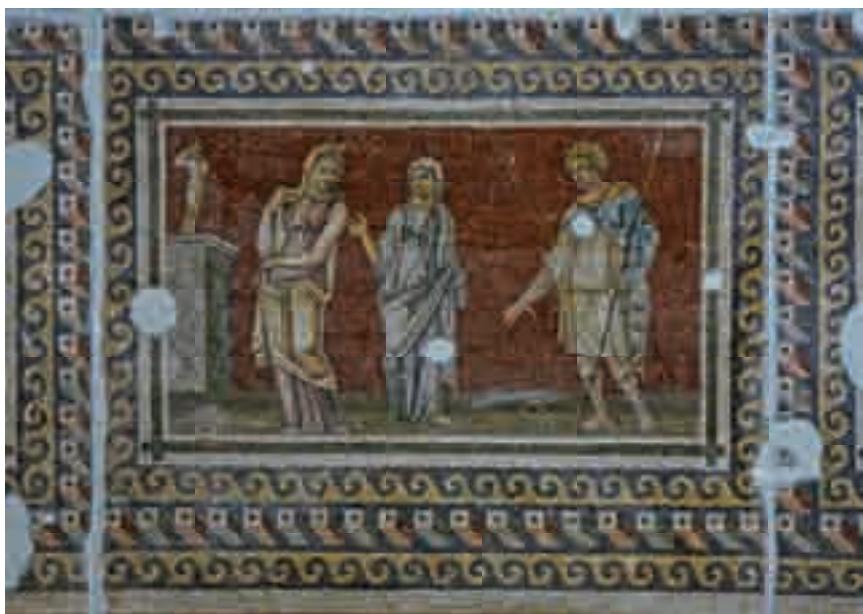
Sağ elinde bir kürek ve sol elinde bir yunus balığı taşıyan çıplak Talassa dalgalar arasından çıkmaktadır. Göğsüne sarılan yılan sol omzuna doğru uzanmıştır. Gür saçları üzerinde istakoz kıskaçları taşımaktadır.

XΡΗΣΤ

Mevsimler Mozaiği

M.S. II. asırda yapılmış Roma devri eseridir. Daphne (Harbiye)'de bulunmuştur. Spiral şeritleri ile birbirinden ayrılmış dokuz ayrı sahneden oluşmuştur. Dört köşede mevsimleri temsil eden şahıslar, diğer kısımlarda da Helenistik Mitolojiden alınmış sahneler görülmektedir.

Herakles'in Yılanları Boğması Mozaiği

M.S. II. asırda yapılmış olup Antakya'da bulunmuştur. Zeus'un oğlu kuvvet tanısı Herakles'in, henüz altı aylıkken iki boğa yılanını boğması canlanmaktadır.

Khresis Mozaiği

M.S. IV. asırda yapılmıştır.

Daphne (Harbiye)'de bulunmuştur. Khresis, Kral Agamemnon'un kölesidir. Fidyesi olan iki şehri (Tepsinin içinde temsili mahiyette şehirlerin surları ve anahtarı görülmüyör.) Agamemnon'a sunmaktadır.

Soteria Mozaiği

M.S. V. asırda yapılmış olup Antakya'nın Narlıca beldesi çevresinde bir banyonun döşemesi olarak bulunmuştur. Soteria (kurtuluş) dolgun vücutlu bir kadın olarak şahıslandırılmıştır. Başında yapraktan bir çelenk taşımaktadır. Göğsünü Bizans üsluplu bir kolye süslemektedir.

Narkisos Mozaiği

M.S. II. asırda yapılmış Roma devri eseridir. Daphne (Harbiye)'de bulunmuştur. Esas sahnede başı haleli Narkisos bir kayanın üstünde oturmaktadır.

Kilise ve Hamalarda Mozaik Kullanımı

Hassa Çukurtarla Kazısı

Dansözler Mozaiği

M.S. II.-III. asırda yapılmış olup Samandağ'da bulunmuştur.
Burada ellerinde ziller ve tyroslarla dans eden şahıslar tasvir edilmiştir.

Orfeus Mozaiği

M.S. III. asırın sonunda yapılmış olup, Tarsus'ta bulunmuştur.

Burada; Orfeus bir kayaya oturmuş Lyra'sını çalmaktadır. Çalgıdan çıkan namelerin cazibesine tutulan vahşi hayvanlar onu dinlemekte, hatta sağ tarafta görülen ağaç bile Orfeus'a doğru eğilmiştir bulunmaktadır.

Orfeus: Yunanlıkların şair ve müzik ustasıdır.

Apollon ve Daphne Mozaiği

M.S. III. asırda yapılmış olup, Daphne (Harbiye)'de bulunmuştur. Elbisesi dizlerine kadar kaymış olan Daphne sola doğru geniş adımlarla kaçmaktadır. Başındaki işin çelengi ile kendisini takip eden Apollon tarafından hemen yakalanmak üzeredir. Güzel peri kızı Daphne'nin Apollon tarafından kovalanması ve Daphne'nin kendini kurtarmak için defne ağacı olması konu olarak alınmıştır.

ANTAKYA LAHTİ

İçinden çıkan sikkeler incelendiğinde, M.S. 268 yılından sonra yapıldığı düşünülmektedir. Antakya'da bulunmuştur. Sidemera tipi lahitlerdir. Stilinin en son örneği olarak bilinmektedir. Mermer'i Afyon-İscehisar'dan çıkarıldığı tespit edilmiş olduğundan, Lahit'in Afyon yöresindeki atölyelerde yapıldığı kabul edilmektedir. İçerisinden çıkan İskeletlerin Alpin ırkından olduğu tespit edilmiştir.

Ön Görünüm

ANTAKYA LAHTİ

Sol Yan Görünüm

Sağ Yan Görünüm

Arka Görünüm

Lahitin İçinden Çıkan Altın Sikkeler ve Mühür-Yüzük.

İMPARATOR LUCIUS VERUS'UN HEYKELİ

M.S. II. asırda yapılmıştır. Roma imparatoru Lucius Verus'a ait olan bu eser Samandağ ilçesinde bulunmuştur.

Palmira Tipi Stelller

ASLANLI SÜTUN KAİDESİ

M.Ö. VIII. asırda yapılmış olup Tainat Höyüğünde bulunmuştur. Bazalttan yapılmış ve çift aslan olarak işlenmiş olan kaide, mabedin girişinde bulunuyordu. Asurileşmiş Geç Hitit sanatına örnektir.

VİTRİNLER

